

เพื่อโปรดทราบสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “ศูนย์รวมสื่อเด็ก: หลักการสำคัญในการสร้างสรรค์รายการให้
รายการให้เหมาะสมกับเด็ก”

2/5m

สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการออนไลน์ ABU หัวข้อ (นางปรีห์กมล ถนอมศักดิ์ชัย)
“ศูนย์รวมสื่อเด็ก: หลักการสำคัญในการสร้างสรรค์รายการให้ เหมาะสมกับเด็ก ผอ.สปต.
(Children Media Hub Workshop: Children in the Centre)”
วันที่ ๑๗ - ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ผ่านระบบทางไกล

การประชุมเชิงปฏิบัติการออนไลน์ ABU หัวข้อ “ศูนย์รวมสื่อเด็ก: หลักการสำคัญในการสร้างสรรค์
รายการให้เหมาะสมกับเด็ก (Children Media Hub Workshop: Children in the Centre)” วันที่ ๑๗ - ๑๙ สิงหาคม
๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. (ตามเวลาประเทศไทย) ผ่านระบบทางไกล (Zoom meeting) โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อเสริมสร้างทักษะความรู้เรื่องหลักการสำคัญในการสร้างสรรค์รายการที่เหมาะสมสำหรับเด็ก โดยเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎี
ด้านจิตวิทยา และด้านพฤติกรรมของเด็ก ตลอดจนความต้องการที่แท้จริงของเด็กในการเสพสื่อ

สพท. ได้ส่งบุคลากรเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๒ คน ได้แก่

๑. นายกองพล วิสุทธิแพทย์ นักสื่อสารมวลชนชำนาญการพิเศษ ส่วนผลิตรายการ
๒. นางสาววลัยพรรณ แจ่มวรรณ นักสื่อสารมวลชนปฏิบัติการ ส่วนจัดและควบคุมรายการ

โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

การประชุมเชิงปฏิบัติการออนไลน์ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ วิทยากรโดย
Jan-Willem Butt กล่าวถึง หลักการสำคัญในการสร้างสรรค์รายการให้เหมาะสมกับเด็ก และให้ความรู้ในด้านทฤษฎี
ด้านจิตวิทยา และด้านพฤติกรรมของเด็ก ตลอดจนความต้องการที่แท้จริงของเด็กในการเสพสื่อ ซึ่งหลักการที่ใช้
ในการพัฒนาและผลิตสื่อสำหรับเด็กควรอยู่บนพื้นฐานความเชื่อของเด็ก และใช้หลักจิตวิทยาเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ
โดยมุ่งเน้นที่แนวคิดหลัก (Idea) เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย ผ่านการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และคำนึงถึงผลลัพธ์ในการนำเสนอ
เป็นสำคัญ เนื่องจากสื่ออาจจะส่งผลกระทบต่อแนวคิด พฤติกรรม และบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ
ซึ่งถือเป็นการปลูกฝังความคิดของเด็ก อีกทั้ง ยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเนื้อหาที่น่าสนใจ
ควรคำนึงถึงบริบทของเด็กในแต่ละประเทศด้วย ทั้งนี้ การนำเสนอของสื่อที่มีประสิทธิภาพต่อเด็กควรนำเสนอ
เนื้อหาที่มีความเป็นอิสระ ไม่ตีกรอบจนเกินไป จะช่วยส่งผลให้เกิดแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเกิดความสงสัย
และสนใจในเนื้อหา สามารถวิเคราะห์เนื้อหาได้ด้วยตัวเอง เนื่องจากตามหลักจิตวิทยานั้น การตีความด้วยตนเอง
จะสามารถสร้างการรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการถูกตีกรอบข้อมูลจากสื่อเพียงอย่างเดียว ดังนั้น
สื่อควรให้ทั้งเหตุและผลในการนำเสนอ ให้ความเป็นอิสระทางด้านความคิดเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการสร้างการยอมรับ
และสร้างความสนใจต่อเด็ก เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมเชิงปฏิบัติการออนไลน์ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ วิทยากรโดย
Jan-Willem Butt บรรยายเกี่ยวกับแนวความคิด (Conceptualizing) ในการผลิตสื่อสำหรับเด็กไว้ว่า ก่อนที่จะ
เริ่มผลิตสื่อ ผู้ผลิตควรกำหนดแนวคิด (Concept) ก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อดำเนินการผลิตเนื้อหาไปสู่ กลุ่มเป้าหมาย
โดยเฉพาะในกลุ่มของเด็ก ซึ่ง Jan-Willem Butt ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของสื่อสำหรับเด็กไว้ ๕ ประการ ดังนี้
๑) ครอบครัว ๒) เพื่อนและสังคม ๓) ความเชื่อและจิตวิญญาณ ๔) ทักษะและการเรียนรู้ ๕) การเป็นตัวของตัวเอง
ทั้งนี้ การผลิตสื่อสำหรับเด็กควรคำนึงถึงความเป็นธรรมชาติและจิตวิญญาณของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้จาก
ประสบการณ์จริงซึ่งจะสามารถทำให้เกิดความเข้าใจได้มากกว่า เนื่องจากเด็กจะสามารถหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ
ด้วยตนเอง นอกจากนี้ Jan-Willem Butt ได้เน้นถึงความสำคัญของการ กำหนดโทนสีและอารมณ์ของเนื้อหา
ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเล่าเรื่อง เนื่องจากการบ่งบอกและสื่อความหมายได้อย่างมีนัยสำคัญ เช่น สีแดง
บ่งบอกถึงสิ่งต้องห้าม สื่อถึงความอันตราย สีเขียว บ่งบอกถึงความปลอดภัยและเป็นมิตร เป็นต้น ทั้งนี้ การตีความ
ของสีและอารมณ์ของเนื้อหาจะขึ้นอยู่กับบริบทของผู้ผลิตในแต่ละประเทศด้วย อีกทั้ง ผู้ผลิตควรให้ความสำคัญ
ทั้งในมุมมองของเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งส่งผลให้ผู้ใหญ่กับเด็ก สามารถเข้าใจในมุมมองซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการลดช่องว่าง
ระหว่างกัน

การประชุมเชิงปฏิบัติการออนไลน์ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ วิทยากรโดย Jan-Willem Butt บรรยายเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ (Creation) การเล่าเรื่อง (Stories) บทบาทของตัวละคร (Characters) รวมถึงการเขียนเรื่องย่อ (Plot Outline) โดยเนื้อหาครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติ (Workshop) เป็นหลัก โดยวิธีการเล่าเรื่องควรใช้ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสารไปยัง กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก สามารถใช้ดนตรีประกอบในการเล่าเรื่องได้ เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศและบรรยาย อารมณ์ของตัวละคร โดยให้คำนึงถึงหลักการสื่อสารและใช้ภาษาที่เหมาะสม ซึ่งสื่อควรเล่าเรื่องจากทั้ง ๒ มุม ทั้งในมุมมองของเด็กและผู้ใหญ่ เพื่อสร้างความเข้าใจของทั้ง ๒ ฝ่ายได้อย่างลึกซึ้ง โดยมีรูปแบบที่แตกต่าง (Unique) มีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะตัว (Exclusive) และที่สำคัญควรอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย (Legal) นอกจากนี้ Jan-Willem Butt ได้ให้เทคนิคเกี่ยวกับการเขียนเรื่องย่อไว้ว่า ควรเขียนเรื่องย่อให้เข้าใจง่ายภายใน ๓ บรรทัด ที่เป็นการสรุปภาพรวมของทั้งเรื่อง ก่อนที่ผู้ชมจะเข้าไปรับชมเนื้อหา เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้อ่าน เกิดความสนใจในเนื้อเรื่องส่งผลให้เกิดการรับชมเนื้อหาต่อไป

ในการนี้ สทท. สามารถนำองค์ความรู้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการออนไลน์ ABU หัวข้อ “ศูนย์รวมสื่อเด็ก: หลักการสำคัญในการสร้างสรรค์รายการให้เหมาะสมกับเด็ก” มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา การผลิตรายการสำหรับเด็กให้ตอบสนองตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการใช้ ความคิดสร้างสรรค์ ที่เป็นการช่วยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การกำหนดแนวคิดหลัก (Idea) การเลือกใช้โทนสี และอารมณ์ของเนื้อหา (Mood and Tone) การเล่าเรื่อง (Stories) และการเขียน เรื่องย่อ (Plot outline) ให้ดึงดูดและน่าสนใจ เพื่อนำมาโปรโมตรายการให้ผู้ชมสามารถติดตามการรับชมได้อย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึง เนื้อหาที่เป็นการสร้างคุณค่าต่อเด็กเป็นหลัก เพื่อเป็นการสร้างการยอมรับและสร้างความสนใจต่อเด็ก อีกทั้ง ยังช่วยส่งเสริมผังรายการหลักให้มีสัดส่วนของประเภทรายการครบถ้วน ตามที่ กสทช. กำหนดตามหลักเกณฑ์ การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) ประเภท ๐๕ รายการเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นรายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาเด็ก ทั้งความรู้ด้านวิชาการ ด้านทักษะการใช้ชีวิต ด้านการเรียนรู้ และการยอมรับของเด็ก เป็นต้น โดยในปัจจุบัน สทท. ยังคงขาดสัดส่วนการผลิตเนื้อหารายการสำหรับเด็ก ทั้งนี้ จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ สทท. ในการนำองค์ความรู้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ของบุคลากร มาช่วยส่งเสริมสัดส่วนของผังรายการหลัก ให้ครบถ้วนตามที่ กสทช. กำหนด และช่วยพัฒนาการผลิตเนื้อหา สำหรับเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งส่งผล ต่อยอดการรับชม (Ratings) อย่างต่อเนื่อง

นางสาววลัยพรรณ แจ่มวรรณ
นักสื่อสารมวลชนปฏิบัติการ
ส่วนจัดและควบคุมรายการ สทท.